

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่งผลต่อ ความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย*

THE CAUSAL RELATIONSHIP MODEL OF GOOD CORPORATE GOVERNANCE PRINCIPLES ON COMPETITIVENESS OF COMPANIES LISTED IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND

ปณิชา จันทร์คำ*, สุจินดา เจียมศรีพงษ์

Panichar Chankham*, Sujinda Chemsripong

คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก ประเทศไทย

Faculty of Business, Economics and Communications, Naresuan University, Phitsanulok, Thailand

*Corresponding author E-mail: panichar39@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ และตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบสัมพันธ์ โครงสร้างเชิงเส้นของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยใช้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มประชากรที่ผู้วิจัยในครั้งนี้ ได้สุ่มประชากร โดยวิธีการเจาะจงเลือกใน 7 กลุ่มอุตสาหกรรม ยกเว้น กลุ่มการเงิน มีจำนวนทั้งสิ้น 629 บริษัท และสุ่มตัวอย่างจากกรอบของประชากรที่ได้จัดทำขึ้น โดยคำนึงถึงความน่าจะเป็น และได้รับการตอบกลับของแบบสอบถาม จำนวน 293 บริษัท ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ใช้สถิติพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ทดสอบ สมมติฐานโดยการวิเคราะห์สมการโครงสร้างด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป LISREL ผลการวิจัยพบว่า เส้นทางการสัมพันธ์ของผลการทดสอบโมเดลความสัมพันธ์กับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ กับการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.67 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด กับการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูล มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.91 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด กับการความสามารถในการแข่งขัน มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.61 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 และมีรูปแบบความสัมพันธ์มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยสมมติฐานการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีเส้นทางความสัมพันธ์ตามสมมติฐานดัชนีชี้วัดความสอดคล้อง ที่ยอมรับได้ โดยมีค่า Chi-Square (χ^2) = 58.48 (p-value = 0.017) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ, χ^2/df = 1.54 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้อง GFI = 0.96, CFI = 0.99, AGFI = 0.94 และ RMSEA = 0.043

คำสำคัญ: กำกับดูแลกิจการที่ดี, ความสามารถทางการแข่งขัน, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Abstract

This paper aims to study relationships and examine the consistency of the linear structure of good governance practices that affect the competitiveness of listed companies on the Stock Exchange of Thailand. The researchers used listed companies in the Stock Exchange of Thailand (SET). The total number of companies in the financial sector is 629 companies, with a random population of 7 industrial groups companies listed on the Stock Exchange of Thailand (SET) as the research population in all industries except financial groups. 293 companies received responses from the questionnaire as data collection tools. They used descriptive statistics to analyze data such as frequency, percentage, and hypothesis by structural equation analysis. (MODEL--SEM) LISREL PROGRAM. The research found that the correlation path of the empirical data-relational model test found that objective determination (OBJ) with objective function (IMPE) with a statistically significant path coefficient of 0.67 at 0.05 and defined objective performance (IMPE) with performance monitoring and disclosure (EVL) had a statistically significant path coefficient of 0.91, at 0.05 defined objective performance (IMPE) with competitive capability. (COMPET) has a statistically significant path coefficient of 0.61 at 0.01. Performance and disclosure assessment (EVL) with competency (COMPET) has a path coefficient of 0.14 statistically insignificant and the correlation model is consistent with empirical data. The research hypothesis is consistent with empirical data. There is a correlation path based on the hypothesis of the correlation index. With Chi-Square (χ^2) = 58.48 (p-value = 0.017) statistically significant, χ^2/df = 1.54, GFI = 0.96, CFI = 0.99, AGFI = 0.94 and RMSEA = 0.043.

Keywords: Good corporate governance, Competitiveness, The Stock Exchange of Thailand

บทนำ

ปัจจุบันการดำเนินธุรกิจของบริษัทส่วนใหญ่เพื่อต้องการผลตอบแทนสูงสุดและสามารถแข่งขันได้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ ความสามารถทางการแข่งขันของหน่วยธุรกิจจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจ ซึ่งหน่วยธุรกิจต้องเร่งปรับตัวเพื่อให้เกิดความสามารถการแข่งขันได้ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2563) ความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจขึ้นอยู่กับความสามารถของการดำเนินธุรกิจในการแสวงหาประโยชน์ของอุตสาหกรรม (Porter, M. E., 2008) ความสามารถในการแข่งขันเป็นแขนงหนึ่งของเศรษฐศาสตร์ซึ่งวิเคราะห์จากข้อเท็จจริงและนโยบายที่ทำให้หน่วยธุรกิจ หรืออุตสาหกรรมเกิดการแข่งขัน หรือความสามารถแข่งขันได้ (World Economic Forum. IMD2006, 2006) ส่วนในประเทศไทยนั้น ความสามารถในการแข่งขัน สามารถทำรายได้กับวิสาหกิจนั้น ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง การกำกับดูแลกิจการมีส่วนช่วยให้บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ประสบความสำเร็จในการแข่งขัน การทำธุรกิจสามารถอยู่รอดในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่มีปัญหา (Bulathsinalage, S. & Pathirawasam, C. H., 2017) โดยความสามารถในการแข่งขันนั้นส่งผลทำให้เห็นถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของธุรกิจ โดยมุ่งเน้นผลตอบแทนในการดำเนินงานที่สูงขึ้น

คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีการดำเนินงานเติบโตอย่างยั่งยืน เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันเพื่อให้เป็นที่น่าเชื่อถือของนักลงทุน และผู้มีส่วนได้เสีย โดยให้เน้นการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่กิจการโดยคำนึงถึง

ผลกระทบที่ตามมาต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้มีส่วนได้เสีย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560) ได้ปรับปรุงการกำกับดูแลกิจการที่ดี และประกาศใช้การกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2560 โดยประกอบไปด้วยหลักปฏิบัติ 8 หมวด โดยเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2561 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560) มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งหวังให้บริษัทตลาดหลักทรัพย์บริหารงานกิจการอย่างมีศักยภาพ สามารถระดมทุนและเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันได้ และเพื่อให้กระบวนการดำเนินธุรกิจสอดคล้องกับหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดี ได้มีการแบ่งออกเป็น 3 ด้าน 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย หลักปฏิบัติที่ 1 และ 2 2) การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ประกอบด้วย หลักปฏิบัติที่ 3, 4 และ 5 3) การติดตามประเมินผลการดำเนินงานและเปิดเผยข้อมูล ประกอบด้วย หลักปฏิบัติที่ 6, 7 และ 8 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2561); (กุลยา จันทะเดช, 2561) ซึ่งจากงานวิจัยพบว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดีนั้น ส่งผลต่อการดำเนินงานของบริษัททำไรและมูลค่ากิจการนอกจากนั้นสัดส่วนของจำนวนผู้ถือหุ้น ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชี (ฉณาการ ปุประระ และคณะ, 2558) และการกำกับดูแลกิจการโครงสร้างกรรมการบริษัท ค่าตอบแทนกรรมการ ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี ยังเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน และส่งผลต่อมูลค่ากิจการ (เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ และคณะ, 2563) ซึ่งการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีอิทธิพลทางตรงในทิศทางลบต่อการจัดการกำไร แสดงว่าบริษัทที่ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะลดการจัดการกำไรให้น้อยลงและสามารถสร้างมูลค่าให้กับบริษัท และมีอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกต่อมูลค่ากิจการเนื่องจากคณะกรรมการถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและกำกับดูแลกิจการให้มีผลประกอบการที่ดีในระยะยาว บริษัทควรให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการที่ดี (ฐิติพร พระโพธิ์, 2563) และผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการและการใช้ประโยชน์ทางการเงินแตกต่างกันระหว่างอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการ ขนาดคณะกรรมการบริษัทมีผลเสียต่อมูลค่าของบริษัท ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ส่งผลในเชิงบวกต่อมูลค่าของบริษัท (Gill, A. & Shah, C., 2012) ในขณะที่ขนาดคณะกรรมการบริษัท มีผลกระทบต่อความเป็นอิสระของคณะกรรมการที่สูงขึ้น และการประชุมที่บ่อยขึ้นมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น (Obaid, M. M. & Amrah, M. R., 2020) แต่อย่างไรก็ตามบางครั้งการศึกษาถึงขนาดคณะกรรมการบริษัท การควบตำแหน่งประธานบริหารและผู้บริหารสูงสุด จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการบริษัทไม่มีความสัมพันธ์กับการบริหารกำไร ในขณะที่สัดส่วนกรรมการอิสระของบริษัท ส่งผลกระทบทางลบต่อการบริหารกำไร (ปิยะณัฐ ฤณพุทธดม และคณะ, 2561) และที่ผ่านมามีการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยภาคธุรกิจเอกชนในประเทศไทย มีสาเหตุมาจากความผิดพลาดในการบริหารงานของบริษัทขนาดใหญ่จำนวนมาก เช่น การกู้เงินอย่างไร้วินัย การใช้จ่ายเงินที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงกับกิจการ การปกปิดข้อเท็จจริงของบริษัท การดำเนินธุรกิจที่ขาดจริยธรรม คำนึงถึงแต่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม และการประพฤติมิชอบในการบริหารงาน เป็นต้น (สุภาวดี ขุนทองจันทร์, 2551) ทำให้ความสำคัญและความชัดเจนของการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้น (สมาคมซีเอฟโอไทยแลนด์, 2549) ประกอบด้วยหน่วยงานกำกับดูแลกิจการที่ดีในประเทศไทย ได้แก่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ธนาคารแห่งประเทศไทย และบริษัทเอกชนมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุน ในขณะที่รัฐได้ให้การสนับสนุนทางด้านนโยบาย (เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ และคณะ, 2556) การจัดทำยุทธศาสตร์ทางการตลาดอย่างรอบครอบ (Kiyosaki, R. T. & Lechter, S. L., 2010) จากงานวิจัยที่ผ่านมาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การกำกับดูแลกิจการส่งผลต่อความสำเร็จจากผลการดำเนินงานของบริษัท โดยดูจากความสัมพันธ์จากรายได้มูลค่ากิจการ และผลการดำเนินงานเป็นส่วนมากซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดทางด้านผลการดำเนินงาน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่จะนำมาใช้ในการสร้างความสามารถการแข่งขัน เพื่อเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินงานของบริษัทก่อให้เกิดการนำพาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายของกิจการ ผู้วิจัยศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่งผลต่อ

ความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ว่าบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะส่งผลให้บริษัทมีความสามารถทางการแข่งขันได้อย่างไร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อทางวิชาการ ได้รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นครั้งแรก นำไปอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีผลต่อความสามารถทางการแข่งขันได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และประโยชน์ในการประยุกต์ ผู้บริหาร คณะกรรมการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผน เพื่อสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทต่อไปในอนาคต ปัจจัยการกำกับดูแลกิจการส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันวัดความสามารถทางการแข่งขันจากการเติบโตของตลาดเฉพาะส่วนแบ่งตลาดรวม และวัดจากกลยุทธ์ของบริษัทที่ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทน ต่อสินทรัพย์ รวมอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และกำไรต่อหุ้นผลตอบแทนในการดำเนินงาน (สุภานี นวกุล, 2553) ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยมีอันดับที่ยังไม่น่าพึงพอใจซึ่งเป็นผลมาจากเศรษฐกิจในประเทศไทยชะลอตัวผลกระทบที่ได้รับจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด ทั้งนี้ประเทศไทยควรได้รับปรับปรุงและพัฒนาในด้านความสามารถทางการแข่งขันให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ธีรพันธ์ ศรีหงส์, 2563)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 629 บริษัท รวมทุกกลุ่มอุตสาหกรรม ยกเว้นกลุ่มหลักทรัพย์ธุรกิจการเงิน เนื่องจากกลุ่มธุรกิจการเงินมีกฎหมายและหลักเกณฑ์เฉพาะในการกำกับดูแลจึงอาจทำให้มีข้อมูลที่แตกต่างไปจากบริษัทอื่นในตลาดหลักทรัพย์ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2565) รายละเอียดแสดงจำนวนกลุ่มประชากร ดังนี้

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใน	829	บริษัท
หัก กลุ่มธุรกิจการเงิน	76	บริษัท
บริษัทที่อยู่ในกลุ่มที่กำลังอยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงาน	<u>124</u>	บริษัท
รวมกลุ่มประชากร	<u>629</u>	บริษัท

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 629 บริษัท ได้รับการตอบกลับของแบบสอบถาม จำนวน 293 บริษัท ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างคงเหลือจำนวน 293 บริษัท และผู้วิจัยใช้ตัวอย่างทั้งจำนวน 293 บริษัท เพื่อให้อัตราการตอบกลับเป็นไปตามจำนวนที่กำหนดตามเกณฑ์สอดคล้องกับการศึกษานี้ จึงจำเป็นต้องพิจารณาเงื่อนไขของขนาดตัวอย่างที่ต้องสอดคล้อง กับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดย Kline กล่าวถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ 10 - 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ 1 ตัวแปร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 11 ตัวแปร จึงต้องมีขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 110 - 220 ตัวอย่าง (Kline, R. B. , 2011) ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน

293 บริษัท ซึ่งมีจำนวนมากกว่าข้อกำหนดและเพียงพอต่อการนำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) ได้สุ่มตัวอย่างจากกรอบของประชากร ที่ได้จัดทำขึ้น โดยคำนึงถึงความน่าจะเป็น (probability sampling) โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลส่งแบบสอบถามด้วยระบบออนไลน์ผ่านทางอีเมลเนื่องจากสถานการณ์ Covid-19 จำนวน 629 บริษัท และกำหนดระยะเวลาตอบกลับภายใน 30 วัน ผู้วิจัยสร้างและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยจัดทำแบบสอบถาม และการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เป็นการทดสอบความเที่ยงตรงของข้อคำถาม และการคำนวณค่าดัชนีวัดความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง และทำการทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม

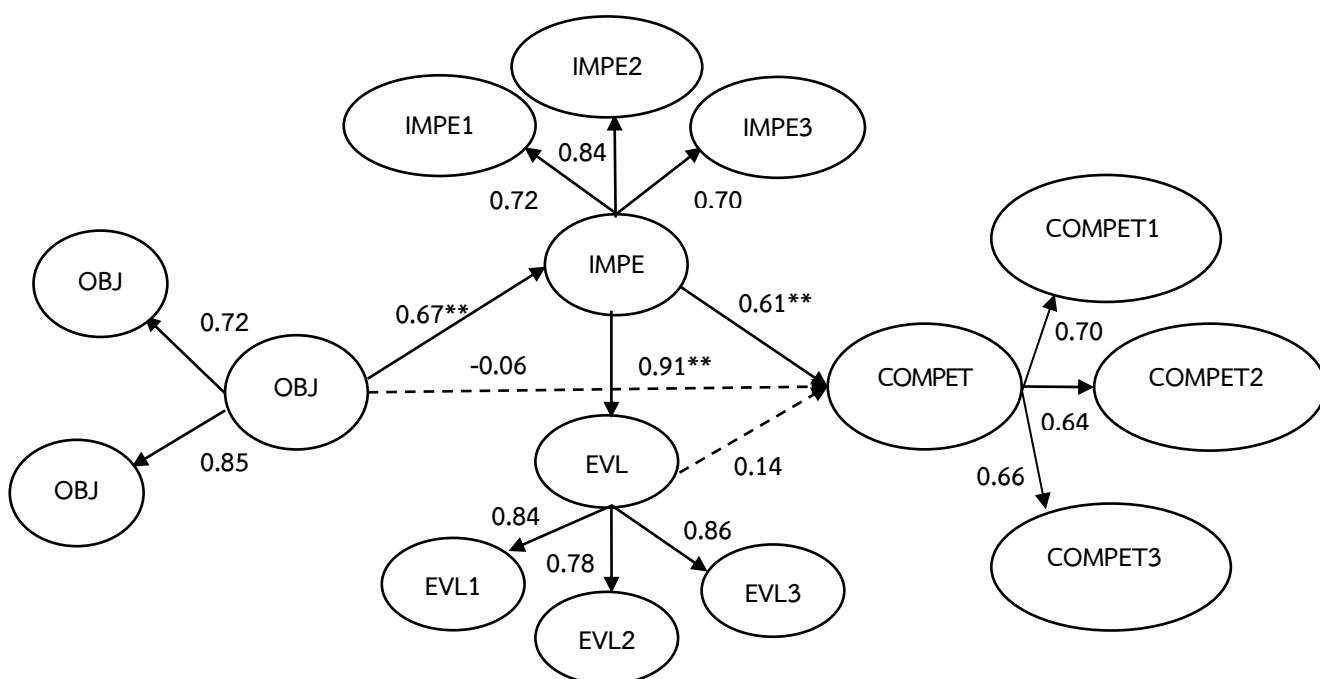
3. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้การบรรยายโดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model--SEM) เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดอักษรย่อของตัวแปร ดังนี้ การกำหนดวัตถุประสงค์ (OBJ) การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (IMPE) การติดตามประเมินผลการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูล (EVL) และความสามารถทางการแข่งขัน (COMPET) ค่าสถิติและเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสถิติและเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ	เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา
1.ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square : χ^2) (Diamantopoulos, A. & Siguaw, A. D., 2000)	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2.ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI)	มากกว่า 0.90
3.ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) (Arbuckle, J. J., 1995)	มากกว่า 0.90
4.ค่าดัชนีระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative fit index: CFI) (Kaplan, 2000)	มากกว่า 0.90
5.ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความแตกต่างโดยประมาณ (Root Mean Squared Error of Approximation :RMSEA) (Arbuckle, J. J., 1995)	ต่ำกว่า 0.05

ผลการวิจัย

1. ผลศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีดังนี้

Chi - Square = 58.48, df = 38, p-value = 0.017, RAMSEA = 0.043

ภาพที่ 1 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (หลังปรับโมเดล)

ผลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ของโมเดลโครงสร้างเชิงเส้น

เส้นทางความสัมพันธ์ตามโมเดลโครงสร้างเชิงเส้น หลังจากที่ได้มีการปรับแต่งโดยให้ค่าความคลาดเคลื่อนของการวัดตัวแปร มีความสัมพันธ์กันได้ตามที่เป็นจริง ของตัวแปรแฝงภายนอก 1 ตัวแปร ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ (OBJ) ตัวแปรแฝงภายใน 3 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (IMPE) 2) การติดตามประเมินผลการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูล (EVL) และ 3) ความสามารถในการแข่งขัน (COMPET) ผลการวิเคราะห์แสดงในภาพที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน และค่า t-value

Path Diagram	Path Coefficients	Standard Errors	t-value	R ²
LAMDA-Y				
IMPE → IMPE 1	0.72	0.009	10.35**	0.51
IMPE → IMPE 2	0.84	0.011	10.61**	0.47
IMPE → IMPE 3	0.70	0.009	7.00**	0.75
EVL → EVL 1	0.84	0.009	8.95**	0.71
EVL → EVL 2	0.78	0.007	6.51**	0.81
EVL → EVL 3	0.86	0.012	10.82**	0.50
COMPET → COMPET 1	0.70	0.008	8.19**	0.50
COMPET → COMPET 2	0.64	0.011	9.34**	0.41

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน และค่า t-value (ต่อ)

Path Diagram	Path Coefficients	Standard Errors	t-value	R ²
COMPET → COMPET 3	0.66	0.007	9.11**	0.43
LAMDA-X				
OBJ → OBJ 1	0.72	0.006	7.76**	0.52
OBJ → OBJ 2	0.85	0.017	3.94**	0.73
BETA				
EVL → COMPET	0.14	0.25	0.57	-
IMPE → EVL	0.91	0.081	12.05**	-
IMPE → COMPET	0.61	0.31	2.14**	-
GAMMA				
OBJ → IMPE	0.67	0.069	8.92**	-
OBJ → COMPET	-0.06	0.100	-0.58	-

*p < 0.05, **p < 0.01

จากตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ภายในกับตัวแปรแฝงภายใน (LAMDA-Y) สัมประสิทธิ์เส้นทางความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ภายนอกกับตัวแปรแฝงภายนอก (LAMDA-X) และค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางความสัมพันธ์ของสมการโครงสร้างประกอบสัมพันธ์ของตัวแปรแฝงภายในกับตัวแปรแฝงภายใน (BETA) และสัมประสิทธิ์เส้นทางความสัมพันธ์ของตัวแปรแฝงภายนอกกับตัวแปรแฝงภายใน (GAMMA) สรุปผลการวิเคราะห์เป็น 4 ส่วน ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในภาพ 1 และตาราง 3 ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายในกับตัวแปรสังเกตได้ภายใน (LAMDA-Y)

1.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายใน ตัวแปรการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (IMPE) และตัวแปรสังเกตได้ภายใน 3 ตัว ประกอบด้วย IMPE1 IMPE2 และ IMPE3 พบว่าตัวแปรสังเกตได้ภายในสามารถอธิบายตัวแปรการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ (IMPE) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอยู่ระหว่าง 0.32 ถึง 0.42 เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ IMPE3 มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.42 IMPE1 และ IMPE2 มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.32

1.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายใน ตัวแปรการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูล (EVL) และสังเกตได้ภายใน 3 ตัว ประกอบด้วย EVL1 EVL2 และ EVL3 พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ภายในสามารถอธิบายตัวแปรการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูล (EVL) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง ระหว่าง 0.36 ถึง 0.44 เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ EVL2 มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.44 EVL1 มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.43 อันดับสุดท้ายคือ EVL3 มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.36

1.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายใน ตัวแปรความสามารถทางการแข่งขัน (COMPET) และตัวแปรสังเกตได้ภายใน 3 ตัว ประกอบด้วย COMPET1 COMPET2 และ COMPET3 พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ภายในสามารถอธิบายตัวแปรความสามารถในการแข่งขันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอยู่ระหว่าง 0.23 ถึง 0.27 เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ COMPET2 มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.27 COMPET1 มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.26 และอันดับสุดท้ายคือ COMPET3 มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.23

2. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายนอกกับตัวแปรสังเกตได้ภายนอก (LAMDA-X)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายนอกการกำหนดวัตถุประสงค์ (OBJ) และตัวแปรสังเกตได้ภายนอก 2 ตัว ประกอบด้วย OBJ1 และ OBJ2 พบว่า ตัวแปรสังเกตได้สามารถอธิบายตัวแปรการกำหนดวัตถุประสงค์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอยู่ระหว่าง 0.23 ถึง 0.42 เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ โดย OBJ2 มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.42 และอันดับสุดท้ายคือ OBJ1 มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.2

3. เส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายนอกกับตัวแปรแฝงภายใน (GAMMA)

การนำเสนอในส่วนของโมเดลโครงสร้างพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ที่มีความสำคัญที่สุด คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ (OBJ) กับ การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (IMPE) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.67 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 น้อยที่สุดคือ การกำหนดวัตถุประสงค์ (OBJ) กับ ความสามารถในการแข่งขัน (COMPET) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ -0.06 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เส้นทางความสัมพันธ์ของตัวแปรแฝงภายในกับตัวแปรแฝงภายใน (BETA)

พบว่าค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีความสำคัญที่สุด คือ การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (IMPE) กับ การติดตามประเมินผลการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูล (EVL) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.91 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รองลงมา คือ การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (IMPE) กับ ความสามารถในการแข่งขัน (COMPET) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.61 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 น้อยที่สุดการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูล (EVL) กับ ความสามารถในการแข่งขัน (COMPET) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.14 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบสัมพันธโครงสร้างเชิงเส้นของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โมเดลโครงสร้าง

สถิติที่ใช้วัดความสอดคล้อง	เกณฑ์การยอมรับในระดับดี	ค่าที่ได้จากผลการทดสอบ	ผลการพิจารณา
χ^2/df	ไม่เกิน 2	1.54	ผ่านเกณฑ์
GFI	GFI > 0.90	0.96	ผ่านเกณฑ์
CFI	CFI > 0.90	0.99	ผ่านเกณฑ์
AGFI	AGFI > 0.90	0.94	ผ่านเกณฑ์
p-value	p-value > 0.05	0.017	ไม่ผ่านเกณฑ์
RMSEA	RMSEA เข้าใกล้ 0	0.043	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 3 และภาพที่ 1 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบสัมพันธโครงสร้างเชิงเส้นของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามวัตถุประสงค์ พบว่า รูปแบบสัมพันธโครงสร้างเชิงเส้นหลังการปรับแต่ง พบว่ามีความสอดคล้องในระดับดี โดยมีดัชนีชี้วัดความสอดคล้อง (fit index) ที่ยอมรับได้ในระดับดี ซึ่งจะเห็นได้ว่าเส้นทางความสัมพันธ์มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า Chi-Square (χ^2) = 58.48 (p-value = 0.017) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ χ^2/df = 1.54 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้อง GFI = 0.96 CFI = 0.99 AGFI = 0.94 และ RMSEA = 0.043

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ ผลการวิจัยพบว่า เส้นทางการสัมพันธ์ของผลการทดสอบโมเดลความสัมพันธ์กับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ (OBJ) กับการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (IMPE) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.67 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (IMPE) กับการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูล (EVL) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.91 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รองลงมา คือ การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (IMPE) กับความสามารถในการแข่งขัน (COMPET) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.61 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 น้อยที่สุดการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูล (EVL) กับ ความสามารถในการแข่งขัน (COMPET) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.14 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มีรูปแบบความสัมพันธ์มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยสมมติฐานการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีเส้นทางการสัมพันธ์ตามสมมติฐานดัชนีชี้วัดความสอดคล้อง (fit index) ที่ยอมรับได้ โดยมีค่า Chi-Square (χ^2) = 58.48 (p-value = 0.017) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ, χ^2/df = 1.54 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้อง GFI = 0.96, CFI = 0.99, AGFI = 0.94 และ RMSEA = 0.043

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฆณาการ ปุประระ และคณะ พบว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดีนั้น ส่งผลต่อการดำเนินงานของบริษัททำไรและมูลค่ากิจการนอกจากนั้นสัดส่วนของจำนวนผู้ถือหุ้น ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาบัญชี (ฆณาการ ปุประระ และคณะ, 2558) และการศึกษาวิจัยของ เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ พบว่าการกำกับดูแลกิจการ โครงสร้างกรรมการบริษัท ค่าตอบแทนกรรมการ ค่าธรรมเนียมสอบบัญชี ยังเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน และส่งผลต่อมูลค่ากิจการ (เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ และคณะ, 2563) และสอดคล้องกับ ฐิติพร พระโพธิ์ และคณะ การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีอิทธิพลทางตรงในทิศทางลบต่อการจัดการกำไร แสดงว่าบริษัทที่ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะลดการจัดการกำไรให้น้อยลงและสามารถสร้างมูลค่าให้กับบริษัท และมีอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกต่อมูลค่ากิจการ เนื่องจากคณะกรรมการถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและกำกับดูแลกิจการให้มีผลประกอบการที่ดีในระยะยาว บริษัทควรให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการที่ดี (ฐิติพร พระโพธิ์, 2563) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gill and Shah และ Obaid and Amrah ศึกษาผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการใช้ประโยชน์ทางการเงินแตกต่างกันระหว่างอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการ พบว่าขนาดของคณะกรรมการส่งผลเสียต่อมูลค่าของบริษัท ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ส่งผลในเชิงบวกต่อมูลค่าของบริษัท ในขณะที่ขนาดบอร์ดบริหาร ความเป็นอิสระของคณะกรรมการที่สูงขึ้น และการประชุมที่บ่อยขึ้นมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น (Gill, A. & Shah, C., 2012); (Obaid, M. M. & Amrah, M. R., 2020)

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดี ส่งผลให้ได้ข้อค้นพบใหม่ พบว่า เส้นทางการสัมพันธ์ของผลการทดสอบโมเดลความสัมพันธ์กับข้อมูลเชิงประจักษ์พบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ (OBJ) กับการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (IMPE) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.67 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (IMPE) กับการติดตาม

ประเมินผลการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูล (EVL) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.91 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด (IMPE) กับความสามารถในการแข่งขัน (COMPET) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.61 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 การติดตามประเมินผลการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูล (EVL) กับ ความสามารถในการแข่งขัน (COMPET) มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.14 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังโมเดลตามภาพที่1 และพบรูปแบบสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นหลังการปรับแต่ง มีความสอดคล้องในระดับดี โดยมีดัชนีชี้วัดความสอดคล้อง (fit index) ที่ยอมรับได้ในระดับดี ซึ่งจะเห็นได้ว่าเส้นทางความสัมพันธ์มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า Chi-Square (χ^2) = 58.48 (p-value = 0.017) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ χ^2/df = 1.54 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้อง GFI = 0.96 CFI = 0.99 AGFI = 0.94 และ RMSEA = 0.043

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า มีรูปแบบความสัมพันธ์มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การกำหนดวัตถุประสงค์ไม่มีความทางตรงต่อความสามารถทางการแข่งขัน แต่มีความสัมพันธ์ทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความสามารถทางการแข่งขัน โดยมีการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และการติดตามผลการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูลเป็นตัวแปรคั่นกลาง นอกจากนี้การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด มีความสัมพันธ์ต่อความสามารถทางการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การติดตามผลการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูลไม่มีนัยสำคัญทางสถิติต่อความสามารถทางการแข่งขัน ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจนำผลการวิจัยไปดำเนินการวิจัยขยายผลการศึกษาต่อไปในอนาคต เพราะยังมีปัจจัยอื่นๆ และผู้ที่สนใจสามารถนำรูปแบบการวิจัยที่ได้ไปศึกษาในประเด็นที่สนใจจะศึกษา สำหรับการศึกษาอิทธิพลของหลักปฏิบัติการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับตัวแปรต่างๆ ซึ่งเป็นผลมาจากความรู้ ทฤษฎีและผลการวิจัยในเชิงบูรณาการ โดยแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงเส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุจากการวิจัยที่เกี่ยวข้องในบริบท ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในแง่มุมอื่น ๆ สำหรับงานศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้ 1) การศึกษาในครั้งต่อไป ควรเพิ่มการทบทวนวรรณกรรม เพื่อค้นหาตัวแปรที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงานของธุรกิจ อาจเพิ่มเติมการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรแฝงในลักษณะที่ทิศทางความสัมพันธ์ที่เป็นไปมากกว่า 1 ทาง โดยที่ตัวแปรปลายทางสามารถส่งผลกลับคืนไปหาตัวแปรต้นทางได้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาได้ลึกซึ้ง 2) ควรทำการศึกษาเพิ่มเติม โดยนำแบบจำลองความสัมพันธ์ของตัวแปรนี้ไปทดสอบใช้กับกลุ่มธุรกิจอื่นที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อเป็นการยืนยันว่าผลการศึกษาสามารถอ้างอิงไปยังธุรกิจที่ดำเนินธุรกิจนอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้อีก 3) ควรเพิ่มตัวชี้วัดผลลัพธ์ของความสามารถทางการแข่งขัน ทั้งนี้เพื่อสะท้อนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของธุรกิจ ได้แก่ผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอแนะนำ ควรเพิ่มตัวชี้วัดความสามารถทางการแข่งขันในหลากหลายมิติ

เอกสารอ้างอิง

- เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ และคณะ. (2563). การกำกับดูแลกิจการผลการดำเนินงานและมูลค่ากิจการตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม MAI. วารสารสุทธิปริทัศน์, 34(109), 1-16.
- เศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ และคณะ. (2556). จับชีพจรประเทศไทย A Nation in Decline. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- กุลยา จันทะเดช. (2561). หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี พ.ศ. 2560. วารสารวิชาชีพบัญชี, 14(41), 73-93.
- ฉณาการ ปุประระ และคณะ. (2558). ปัจจัยการกำกับดูแลกิจการของบริษัทที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน: กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. Journal of Business Administration The Association of Private Higher Education Institutions of Thailand, 5(1), 34-42.
- ฐิติพร พระโพธิ์. (2563). การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไรและมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. In Ringgit Graduate Research Conference: RGRC, 15(2563), 1732-1741.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2560). หลักการและแนวทางปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี. เรียกใช้เมื่อ 29 มีนาคม 2564 จาก <http://www.set.or.th/sustainable dev/th/cg/principle p1.html printable true>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2561). การจ่ายปันผล. เรียกใช้เมื่อ 20 ตุลาคม 2561 จาก <https://www.set.or.th/th/regulations/simplified regulations/ files/20181129 Dividend.pdf>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2563). แผนยุทธศาสตร์ ก.ล.ต. ปี2563-2565. เรียกใช้เมื่อ 16 ธันวาคม 2563 จาก <https://www.sec.or.th/ TH/Documents/strategic plan/strategicplan-2563-2565.pdf>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2565). หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน 2565. เรียกใช้เมื่อ 29 มีนาคม 2564 จาก <https://www.sec.or.th>.
- ธีรนนท์ ศรีหงส์. (2563). อันดับความสามารถในการแข่งขันของไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- ปิยะณัฐ ฤณพุทฺธม และคณะ. (2561). ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการจัดการกำไรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธนบุรี, 13(3), 145-157.
- สมาคมซีเอฟเอไทยแลนด์. (2549). “การกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน: คู่มือสำหรับนักลงทุน.” (ระบบออนไลน์). เรียกใช้เมื่อ 28 มกราคม 2551 จาก <http://www.set.or.th/th/regulations/ cg/files/2006/ CFA CG Manual for Investors THAI. pdf>
- สุภานี นวกุล. (2553). การกำกับดูแลกิจการกับความสามารถในการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2551). “ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบริษัทกับศักยภาพในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 10(2), 117-132.
- Arbuckle, J. J. (1995). AMOS User's guide. Chicago: Small Waters Corporation.

- Bulathsinalage, S. & Pathirawasam, C. H. (2017). The Effect of Corporate Governance on Firms' Capital Structure of Listed Companies in Sri Lanka. *Journal of Competitiveness*, 9(2), 19-33.
- Diamantopoulos, A. & Siguaw, A. D. (2000). *Introducing LISREL: A guide for the Uninitiated* Sage Publications, London: Kaplan.
- Gill, A. & Shah, C. (2012). Determinants of corporate cash holdings: Evidence from Canada. *International Journal of Economics and Finance*, 4(1), 70-79.
- Kiyosaki, R. T. & Lechter, S. L. (2010). *Fu ba ba xiong ba ba [Rich dad, poor dad]* (L.Qinggi, & S. L. Zhu, Trans.). Hai Kou: Nan Hai Chu Ban She.
- Kline, R. B. . (2011). *Principles and practice of structural equation modeling*. (3rd ed.). New York, N: The Guilford Press.
- Obaid, M. M. & Amrah, M. R. (2020). Emerging policies and the effectiveness of corporate governance mechanisms on earning quality: A conceptual framework for Gulf cooperation council. *International Journal of Research in Business and Social Science*, 9(3), 157-164.
- Porter, M. E. (2008). *On Competition*. Updated and Expanded Edition. Boston, MA: The Harvard Business School Press Review Book.
- World Economic Forum. IMD2006. (2006). "Europe: What to watch out for in 2016 – 2017". 11th ed. Geneva: World Economic Forum.